

teoriatentti 9.1.2008

Kirjoita jokaiseen vastauspaperiin: nimi, opintokirjan numero ja kotilaskujen suoritusvuosi.
Merkitse paperiin selkeästi, mitä kurssia olet suorittamassa.
JOKAINEN TEHTÄVÄ OMALLE SIVULLE!

Vastaa neljään (4) kysymykseen.

1. Mekaanisen energian tase ja sen käyttö.
2. Keskipakopumpun rakenne ja toimintaperiaate.
3. Tarkastele seuraavia kohtia lämmönsiirron kannalta:
  - a) Meren läheisyydessä ilma tuntuu iholla kylmemmältä kuin saman lämpöinen ilma sisämaassa.
  - b) Hellan levyllä oleva kattila on kauttaaltaan kuuma vaikka sitä kuumennetaankin vain pohjasta.
  - c) Kasvihuoneen sisälämpötila saattaa olla huomattavasti ulkoilmaa kuumempi.
  - d) Löylynheitto saunassa.
  - e) Kuuma neste termospullossa.
4. Lämmönsiirtimen valinta.
5. Faasien välinen tasapaino.
  - a) Mitä käytännössä tarkoitetaan faasien välisellä tasapainolla ja missä niitä käytetään.
  - b) Miten neste-neste tasapainoja yleensä kuvataan.
  - c) Mitä tarkoitetaan ideaalisilla seoksilla.
  - d) Kerro esimerkki epäideaalisesta seoksesta.
  - e) Mitä tarkoitetaan eutektisellä pisteellä neste-kiinteä systeemissä.
6. Absorptio erotusmenetelmänä.

Tentti kursseille
KE-42.1700 KEMIAN LAITETEKNIikka I
Kem-42.101/2 KEMIAN LAITETEKNIikka I / I; P
laskutentti 9.1.2008

KIRJOITA VASTAUSPAPERIIN:

– nimi, opintokirjan numero ja **OPINTOJAKSON KOODI**
JOKAINEN TEHTÄVÄ OMALLE KONSEPTILLE!

1. Kahden yksikköprosessin väliin on asennettu avoin sylinterimäinen puskurisäiliö. Yksikköprosessista A vesi pumpataan puskurisäiliöön, josta se virtaa prosessin B syöttösäiliöön. Puskurisäiliön pohjaan on asennettu syöttö- ja poistoputket terävin liittymin. Putkimateriaali on muovia (sileät). Putken sisähalkaisija on 30 mm. Puskurisäiliön poistoputkessa on kaksi 90° mutkaa ($R/D=1$), kaksi kalvoventtiiliä ja yksi palloventtiili. Poistoputken pituus on 20 m ja ulostulo on 1,5 m puskurisäiliön pohjan alapuolelle prosessin B syöttösäiliön nestepinnan yläpuolelle. Alkuperäinen nestekorkeus puskurisäiliössä on 1,2 m.

Prosessista A tuleva tilavuusvirta kasvaa 75 %. Laske puskurisäiliön uusi nestepinnan korkeus. Veden lämpötila on 15 °C.

2. Sylinterimäisestä pohjasäiliöstä ($p=1,2$ bar) pumpataan vettä 250 m³/h. Pumpun imuputkisto koostuu pystysuorasta imuputkesta. Säiliö on voitava tyhjentää tarvittaessa kokonaan. Veden lämpötila vaihtelee 10...50 °C. Mikä on pumpun maksimi asennuskorkeus (säiliön pohja on vertailutaso), kun:

a) imuputkiston vastuksia ei huomioida ja pumpun $NPSH_R=0$.

b) imuputken sisähalkaisija on 200 mm ja materiaali valurautaa. Imuputkistossa on sihti ($\zeta = 6$) ja kaksi lautasventtiiliä. Pumpun $NPSH_R=2,5$ m.

3. 50 000 kg/h 95 °C:sta lauhdevettä jäähdytetään 1-2 -lämmönsiirtimessä 30 °C:een. Jäähdytysveden tulolämpötila on 5 °C ja poistumislämpötila 25 °C. Lämmönsiirtimen putkien sisähalkaisija on 24 mm ja seinämän paksuus 3 mm. Putkia on 100 kpl. Putkimateriaalin lämmönjohtavuus on 45 W/mK. Lauhdevesi virtaa putkipuolella ja jäähdytysvesi vaippapuolella. Jäähdytysveden keskivirtausnopeus on vaipassa 2 m/s. Putken seinämän keskilämpötila on 40 °C.

Laske:

a) jäähdytysveden määrä.

b) kokonaislämmönläpäisykerroin.

c) lämmönsiirtopinta-ala

4. Varastossa olevassa eristämättömässä vaakasuorassa polypropeeniputkessa virtaa kuumaa vettä. Veden lämpötila on vakio 85 °C. Putken ulkopinnan lämpötila on 69 °C. Polypropeenin lämmönjohtavuus on 0,213 W/mK. Putken ulkohalkaisija on 0,25 m. Varaston lämpötila on vakio 15 °C. Mikä on putken seinämän paksuus?